

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен “доктор” (шифър 05.03.12 – Археология) на тема „Извънградските светилища в провинция Тракия през римската епоха (I – IV век)”, от Иван Димитров Вълчев, редовен докторант към Катедра Археология в Исторически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

ОТ: доц. д-р Сергей Борисов Торбатов (НАИМ-БАН)

Дисертационният труд на г-н Иван Вълчев е пръв опит в българската историография за цялостен анализ и интерпретация на натрупаната към момента изобилна, но твърде често едностранчива и страдаща от множество публикационни непълноти информация за извънградските светилища в римската провинция Тракия. Така, както е формулиран – „извънградски светилища”, обектът на изследване сам по себе си се явява класификационна и терминологична новост в нашата специализирана книжнина, правото на съществуване на която е аргументирано обосновано от докторанта. За постигане на амбициозната обща цел на изследването, формулирана като „изясняване на тенденциите и етапите в развитието на религиозните вярвания и идеи в тракийските земи от средата на I до края на IV в.” (с. 11), авторът си поставя широк кръг конкретни изследователски задачи, фокусирани върху уточняване критериите за идентификация на светилищата, установяване принципите на тяхната географска и топографска дислокация, функционален и архитектурен анализ на паметниците на извънградската култова архитектура, характеристика и локални особености на засвидетелстваните в тях култове, изясняване на ритуалните практики и спецификата на оброчните дарове, връзката град – хинтерланд и проблемите на хронологията.

Формулираните конкретни изследователски задачи в значителна степен предопределят и логически обосновават последователността в осъществената изследователска работа, което намира израз в предложеното общо структуриране на дисертационния труд. Първата му част е текстова (219 комп. с.) и се състои от „Въведение”, четири глави, „Заклучение” и „Резюме”. Втората

част е озаглавена „Каталог и приложения”. Каталогът (251 комп. с.) съдържа емпиричната база на предложените в дисертационния труд изводи и обобщения и, по мое мнение, следва да се разглежда като неделима част от т. нар. „Текст”. Каталогът включва подробно представяне (по отлично премислена и стриктно следвана вътрешна структурна схема!) на 167 светилища, групирани съобразно тяхната административно-териториална принадлежност. Списъкът на използваната литература е впечатляващ и съдържа 631 заглавия на антични произведения и съвременни публикации по темата на дисертационния труд (монографии, статии и студии) на различни европейски езици. Приложените карти и илюстративен материал са с високо качество на изпълнение и са неразривно свързани с разглежданата проблематика.

Дисертационният труд на г-н Иван Вълчев представлява напълно завършено, многоаспектно и задълбочено изследване по поставената тема, което считам не само за безспорно авторско постижение, но и за постижение на съвременната българска наука. Изпълнението на зададените изследователски цели и задачи е съвсем коректно отразено в поместената в автореферата автосправка за основните научни приноси. Особено приятно впечатление прави стегнатият изказ в изложението, способността на докторанта да анализира и синтезира твърде разнородната по вид и качество изходна информация, да дебатира и отстоява своите тези строго съобразно нормите на академичната дискусия, въздържайки се от хиперкритицизъм и свръхинтерпретация.

По моя преценка, представеният десертационен труд не само покрива, но и надхвърля критериите за докторантска теза, изтъквайки автора като ерудиран, много добре подготвен и перспективен млад учен.

Като имам предвид посоченото дотук, убедено изразявам положително становище и препоръчвам на почитаемото Научно жури да присъди на докторанта Иван Димитров Вълчев образователната и научна степен “доктор”.

07.10.2011 г.

(доц. д-р Сергей Торбатов)

